

[Bausgaard.]

land søgte tilslutning til det større europæiske fællesmarked, måtte Danmark nødvendigvis orientere sig i samme retning. De fleste er kommet til denne opfattelse ud fra en handelspolitisk vurdering. Bedømt alene ud fra den handelsmæssige synsvinkel vil det sikkert også være svært at komme til et andet resultat.

Som fremhævet fra mange sider vil en engelsk tilslutning til fællesmarkedet medføre, at vore to vigtigste handelsforbindelser er samlet i et fællesmarked. Man kunne føje til, at dermed var ikke alene vore to vigtigste handelspartnere, men så langt den største del af vort handelssamkvem placeret inden for dette markedsområde. Det er derfor forståeligt, at også regeringen har ment det nødvendigt at orientere sig i retning af fællesmarkedet.

I den redegørelse, den højtærede udenrigsminister i går gav folketetinget, fremhævede ministeren, rigtigt synes jeg, de mange problemer, der handelspolitisk ville rejse sig for Danmark, såfremt vore to store handelsforbindelser, England og Tyskland, var samlet i et fællesmarked, hvor vi holdt os udenfor. Jeg tror, at de fleste af de vanskeligheder, ministeren fremhævede, vil vise sig at slå til, såfremt den situation indtræffer.

Jeg tror på den anden side, det er nødvendigt, at man også benytter lejligheden til at understrege, at et eventuelt dansk medlemskab vil rejse mange hidtil ukendte problemer og for nogle erhvervsvanskeligheder af hidtil ukendt omfang. De fleste erhvervsorganisationer har fremhævet de vanskeligheder, deres branche vil møde, og man kan vel derfor gå ud fra, at de pågældende erhverv til bunds vil forstå opgaven. En undtagelse herfra danner vist egentlig kun landbruget, hvor ledelsen af landboforeningerne og det store landbrug har givet udtryk for ønsker om dansk tilslutning til fællesmarkedet på en måde, som hos mange landmænd kan have skabt forventninger, der ikke står i rimeligt forhold til den usikkerhed, som netop landbruget vil møde. Intet erhverv ved i dag rent faktisk så lidt om de betingelser, man vil komme til at arbejde under, som netop landbruget. Det har indtil nu ikke været muligt inden for fællesmarkedet at finde

sammen om nogen aftale, der blot kunne antyde vilkårene for den fremtidige handel med landbrugsvarer. Det tydeligste i billedet har været den beskyttelse af eget landbrug, som de enkelte medlemslande har fastholdt. Ud fra et landbrugssynspunkt er det derfor sikkert rigtigt, at regeringen har ønsket at komme med ved forhandlingsbordet så tidligt som muligt. Skulle der være landmænd, for hvem de vanskeligheder, jeg her har nævnt, er overraskende, må jeg heroverfor sige, at så har man lyttet for meget til den del af landbrugets ledelse, som mere har set det som sin opgave at imødegå regeringen end at orientere nøgternt om de faktiske forhold. Der har været betydelig mere realitetsans til stede hos husmandsforeningerne og slagteriorganisationerne, når man dér har udtalt, at vi kan blive nødt til at gå med.

Store opgaver ligger foran dem, der på Danmarks vegne skal deltage i landbrugsforhandlingerne. For industriens vedkommende vil konkurrencen blive voldsom, sine steder sikkert mere hård, end alle kan tåle. På den anden side synes der her at blive tale om den frie konkurrencemæssige placering, som også kan betyde nye chancer for dygtige danske industrivirksomheder; men en svaghed vil det altid være, at vor industri vil være henvist til at importere alle sine råvarer. Jeg tror også, at der for handel og industri er mange usikkerhedsmomenter, men det er dog min opfattelse, at man her kan sige, at chanceerne er lige så store som risikoen.

Jeg har villet fremhæve disse ting for at understrege, at der stadig er meget store problemer forbundet med en dansk tilslutning til fællesmarkedet, men med den skete udvikling vil det være nødvendigt gennem forhandling at få belyst så mange af problemerne som muligt.

Da vi for 3 år siden drøftede Danmarks placering i de europæiske markedsdannelse, var det under helt andre forudsætninger. Jeg bemærkede, at det ærede medlem hr. Per Federspiel indledningsvis gav udtryk for, at han var glad for, at regeringen endelig havde taget initiativ til det skridt, som venstre hele tiden har ønsket. Det ærede medlem vil åbenbart stadig opretholde den falske illusion, at det, vi nu skimter, har noget at gøre med det, vi tidligere drøftede.